

Jakelu: Asumisterveystutkimuksia tekevät toimijat

Pätevyyskoe ASTE 04/2026 Mikrobiologiset asumisterveysmääritykset

Proftest Syke järjestää yhteistyössä Turun yliopiston Biodiversiteettitieteiden laitoksen Aerobiologian laboratorion kanssa pätevyyskokeen asumisterveystutkimuksia tekeville laboratorioille. Pätevyyskokeessa testataan laimennusviljelymenetelmää rakennusmateriaali- ja suspensionäytteellä, suoraviljelymenetelmää ja qPCR-analytiikkaa rakennusmateriaalinäytteellä ja sienitunnistusta puhdaskannoilla. Sienirihmaston esiintymistä havainnoidaan mikroskooppivalokuvista jäljitellen suoramikroskopointia.

Osallistujien määräksi arvioidaan noin 15 laboratoriota. Järjestettävä vertailumittaus ei kuulu akkreditoituun pätevyysalueeseen (finas.fi), mutta sen toteuttamisessa noudatetaan akkreditoidun toiminnan periaatteita.

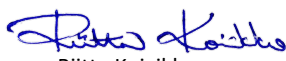
Aikataulu

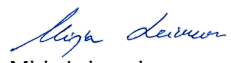
Kierrokselle ilmoittautuminen	18.2. – 18.3.2026
Näytteiden lähetys	viikoilla 16–17/2026 (alkaa 13.4.2026)
Osallistujatulosten raportointi	13.4. – 18.5.2026
Alustava tulosraportti osallistujille	viimeistään 5.6.2026
Loppuraportti	Syyskuussa 2026

Osallistumismaksu

Pätevyyskokeen osallistumismaksu on **460 €** (+ alv 25,5 %).

Katso tarkemmat tiedot tämän kirjeen kappaleesta 9 *Osallistumismaksu*.

Riitta Koivikko,
koordinaattori

Mirja Leivuori,
ryhmäpäällikkö

Proftest Syke on FINAS-akkreditointipalvelun akkreditoima vertailumittausten järjestäjä PT01 (finas.fi), jonka toiminta täyttää ISO/IEC 17043 (2010) vaatimukset.

Proftest Syken osallistujaohje pätevyyskokeisiin ja vertailumittauksiin osallistuville laboratorioille on saatavilla verkosta (syke.fi/proftest).

ProftestWEB on Proftest Syken sähköinen asiakasjärjestelmä osoitteessa wwwp5.ymparisto.fi/labtest. Sivustolla on ohjeita käyttäjälle ja lyhyt käyttöopas on ladattavissa ProftestWEBin etusivulta.

Pätevyyskokeen toteutus

1 Järjestäjä

Proftest Syke, Suomen ympäristökeskus (Syke)

Osoite: Mustialankatu 3, 00790 Helsinki

Sähköposti: proftest@syke.fi

Yhteyshenkilöt

Koordinaattori: Riitta Koivikko, puh. 0295 251 750

Koordinaattorin sijainen: Mirja Leivuori, puh. 0295 251 366

Tekninen toteutus: Keijo Tervonen, puh. 0295 251 691

Markku Ilmakunnas, puh. 0295 251 208

Sari Lanteri, puh. 0295 251 349

Sähköposti: proftest@syke.fi

Yhteistyökumppani ja asiantuntijalaboratorio

Turun yliopisto, Biodiversiteettitieteiden laitos, Aerobiologian laboratorio (UTU, T312, finas.fi)

Analytiikan asiantuntijat

Sirkku Häkkinä, UTU, sirhak@utu.fi

Anna-Mari Pessi, UTU, pepsi@utu.fi

Alihankinta

Turun yliopisto, Biodiversiteettitieteiden laitos, Aerobiologian laboratorio:
Pätevyyskokeen näytteiden valmistus ja analytiikan asiantuntijuus.

2 Näytteet ja määritykset

- Rakennusmateriaalinäytteen laimennossarjaviljely, 1 näyte (Tilauslomakkeella: N_Materiaali)
- Suspensionäytteen laimennossarjaviljely, 1 näyte (N_Suspensio)
- Puhdaskantojen tunnistus kasvualustoilta, 3 näytettä (N_Tunnistus)
- Mikroskooppivalokuvasarja rakennusmateriaalinäytteestä; sienirihmaston esiintymisen havainnointi (menettely jäljittelee suoramikroskopointia, 3 näytettä (N_SMK))
- Rakennusmateriaalinäytteen suoraviljely (semikvantitatiivinen), 1 näyte (N_Suoraviljely)
- Mikrobikasvuston osoittaminen rakennusmateriaalissa qPCR-menetelmällä, 2 näytettä (N_qPCR)

3 Ilmoittautuminen

Pätevyyskokeeseen ilmoittautuminen on avoinna **18.3.2026 asti**.

Ilmoittautuminen tehdään sähköisen asiakasjärjestelmämme, ProftestWEBin kautta osoitteessa www.p5.ymparisto.fi/Labtest/. Mikäli ProftestWEBin käytössä ilmenee ongelmia tai tarvitsette järjestelmään käyttäjätunnuksen ja salasanan, pyydämme ottamaan yhteyttä proftest@syke.fi.

4 Näytteiden toimitus

Näytteet lähetetään osallistujille useammassa paketissa: **viljeltävät näytteet viikolla 16 (alkaa 13.4.2026) ja tunnistuskannat viikon 17 alussa (alkaa 20.4.2026)**. Näytteiden saatekirje ja linkki suoramikroskopointitiedostojen lataamiseen toimitetaan sähköpostitse 13.4.2026.

Jos viljeltävät näytteet eivät ole saapuneet perille viimeistään **17.4.2026** tai muut näytteet viimeistään **24.4.2026**, lähetyksessä on särkyneitä näyteastioita tai siitä puuttuu tilattuja näytteitä, osallistujaa pyydetään ottamaan yhteyttä pätevyyskokeen järjestäjään (yhteystiedot löytyvät kappaleesta 1 *Järjestäjä*).

5 Näytteiden säilytys ja analysointi

Näytteitä säilytetään kylmässä (4 °C). Määritykset tehdään siinä laboratoriossa, jonne näytteet toimitetaan ja analysoidaan annettujen ohjeiden mukaisilla tai asumisterveysasetuksen ja sen soveltamisohjeen menetelmillä ja tulkitaan ohjeiden mukaisesti.

Viljely- ja qPCR-näytteet tulee analysoida mahdollisimman nopeasti näytteiden saavuttua.

6 Tulosten raportointi

Osallistujien tulee palauttaa tuloksensa viimeistään **18.5.2026**. Tulokset raportoidaan erillisellä tulostiedostolla (Excel-pohjainen, ladattavissa ProftestWEBistä ja toimitetaan sähköpostitse näytteiden saatekirjeen toimituksen yhteydessä). Rakennusmateriaalinäytteen laimennossarjamenetelmän kokonaispitoisuuksien (M2, DG18) sekä qPCR-menetelmän laajennetut mittausepävarmuudet (U_i %, $k=2$) pyydetään ilmoittamaan tulosten yhteydessä. Mittausepävarmuustietoja käytetään osallistujatulosten raportoinnissa ja tarvittaessa E_n -arvojen laskennassa.

Proftest Syke toimittaa kierroksen alustavan tulosraportin osallistujille viikolla 23 (1.-5.6.2026). Loppuraportti julkaistaan viimeistään syyskuussa 2026 ja se on saatavilla ProftestWEBissä sekä Proftest Syken verkkosivuilla (syke.fi/proftest). Osallistujia tiedotetaan raportin julkaisusta sähköpostitse.

7 Vertailuarvot ja pätevyyden arviointi

Kvantitatiiviset tulokset arvioidaan käyttäen vertailuarvoina osallistujien tulosten robusteja keskiarvoja tai niiden mediaania tai keskiarvoa tai asiantuntijalaboratorion (UTU) tuloksia. Vertailuarvon laskentaan otetaan ainoastaan ne tulokset, joiden tuottamisessa on noudatettu annettuja ohjeita. Pätevyyden arvioinnissa käytetään z-arvoja, joiden laskemisessa käytettävät tavoitehajonnan alustavat arvot ilmoitetaan näytteiden saatekirjeessä. Tarvittaessa arvioinnissa voidaan käyttää myös E_n - tai D%-arvoa.

qPCR-analytiikan tulokset sekä suoramikroskoppoinnin ja suoraviljelyn kvalitatiiviset tulokset arvioidaan tulkinnan perusteella.

8 Luottamuksellisuus

Proftest Syke käsittelee pätevyyskokeen tulokset nimettöminä. Osallistujien tulokset ja kierroksen alustava tulosraportti ovat luottamuksellisia, eikä niitä saa jakaa kolmansille osapuolille kierroksen toteutuksen aikana.

9 Osallistumismaksu

Pätevyyskokeen osallistumismaksu on **460 €** (+ alv 25,5 %) sisältäen kaikki näytteet. Osallistujat voivat tilata lisänäytteitä hintaan 50 €/näyte (+ alv 25,5 %). Lisäksi osallistujat voivat raportoida useampia tuloksia, lisäkäsittelyiden hinta on 80 €/lisäkäsittely (+ alv 25,5 %), ota tässä tapauksessa yhteyttä järjestäjään.

Huom! Osallistujan tilatessa enemmän kuin yhden näytteen, lisänäytteet toimitetaan, jos osanäytteitä riittää.

Osallistumismaksu peritään alustavan tulosraportin julkaisun jälkeen. Jos osallistuja tilaa ylimääräisiä näytteitä, laskutetaan niistä yllä mainittujen hintojen mukaisesti (jos lisänäytteitä ei pystytäkään toimittamaan, järjestäjä ei peri tilattujen lisänäytteiden kuluja). Järjestäjä pidättää oikeuden periä toimenpidekorvausta laskun lähettämisen jälkeen tehdyistä laskutukseen liittyvistä (kuten laskutusosoite) korjauksista.